



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Josefa Straky a Mgr. et Mgr. Karla Ulíka ve věci

žalobce: **Bc. M. H.**
bytem X

proti
žalované: **Policie České republiky - Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**
sídlem Na Baních 1535, 156 00 Praha

o **žalobě na ochranu před nezákonnými zásahy** žalované spočívajícími ve výzvě k provedení a v provedení identifikačních úkonů u žalobce dne 19. 12. 2023 a uchovávání takto získaných osobních údajů

takto:

- I. Určuje se, že zásah žalované spočívající ve výzvě k provedení a v provedení identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů v souvislosti s řízením vedeným žalovanou pod sp. zn. KRPS-284590/TČ-2023-010613, a to sejmutí daktyloskopických otisků, odebrání biologických vzorků a pořízení obrazových záznamů žalobce dne 19. 12. 2023, byl nezákonný.
- II. Žalované se zakazuje pokračovat v uchovávání daktyloskopických otisků, odebraných biologických vzorků a pořízených obrazových záznamů žalobce, které byly žalovanou získány dne 19. 12. 2023 v souvislosti s řízením sp. zn. KRPS-

284590/TČ-2023-010613, a žalované se přikazuje takto získané osobní údaje žalobce vymazat, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 200 Kč.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobci bylo dne 19. 12. 2023 sděleno podezření ze spáchání trestného činu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 173/2023 Sb. (dále jen „trestní zákoník“). Téhož dne žalovaná provedla u žalobce identifikační úkony podle § 65 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o policii“), konkrétně sňala žalobcovy daktyloskopické otisky, pořídila jeho obrazové záznamy a odebrala žalobci biologický materiál ústním stěrem. Tyto osobní údaje žalovaná uchovává. Žalobce spatřuje v tomto jednání nezákonný zásah žalované, proti kterému se brání žalobou podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Obsah podání účastníků

2. Žalobce nejprve stručně rekapituluje skutkové okolnosti případu, načež k označenému zásahu, tj. provedení identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 zákona o policii, namítá, že není vůbec jasné, jakého účelu mělo být provedením identifikačních úkonů dosaženo. Účel nelze dovodit z žádných podkladů předložených žalovanou. Podle žalobce není zřejmá ani nezbytnost uskutečněního zásahu. Žalobce rovněž podotýká, že žalovaná podle výše uvedeného ustanovení nepostupuje jako orgán činný v trestním řízení v rámci vyšetřování konkrétního trestného činu. V posledku žalobce zdůrazňuje, že v době zásahu nebyl recidivista.
3. Žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby. Po shrnutí skutkového stavu k věci samé uvádí, že u žalobce, kterému bylo sděleno podezření ze spáchání úmyslného trestného činu, byly identifikační úkony provedeny zcela v souladu se zákonem o policii, který uvedený postup umožňuje. Žalovaná postupovala v intencích Pokynu policejního prezidenta č. 275/2016, o identifikačních úkonech, jehož relevantní části zmiňuje ve vyjádření k žalobě. Podle žalované existuje a stále trvá důvod pro další zpracování osobních údajů žalobce, jestliže mu bylo sděleno podezření ze spáchání trestného činu a trestní řízení dosud nebylo skončeno. Zpracování osobních údajů je v tomto případě nezbytné ke stíhání trestné činnosti. Žalovaná cituje a odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 7/18, dle něhož rozhodná právní úprava vyhovuje minimálním požadavkům na zákonný podklad pro zásah do práva na ochranu soukromého života. Obdobně žalovaná argumentuje i nálezem Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. II. ÚS 2369/08. Žalovaná navíc pochybuje o tom, zda tím, kdo se dopustil zásahu, byl skutečně správní orgán, neboť § 83 s. ř. s. sám o sobě nezakládá pravomoc správního soudu přezkoumávat zákonnost postupu policejního orgánu při úkonech v rámci trestního řízení. Závěrem žalovaná namítá, že se žalobce ani okrajově nepokusil nastínit zkrácení svých práv.

Ústní jednání a učiněná skutková zjištění

4. Při ústním jednání žalobce rekapituloval skutkové okolnosti případu a shrnul svou žalobní argumentaci. V závěrečném návrhu požadoval nad rámec písemného znění žaloby též

vyslovení nezákonnosti výzvy k podrobení se identifikačním úkonům. Žalovaná v plném rozsahu odkázala na vyjádření k žalobě.

5. Soud při jednání doplnil dokazování relevantními listinami z trestního spisu žalované ve věci sp. zn. 284590/TČ-2023, dále žádostí o provedení identifikačních úkonů ze dne 19. 12. 2023, č. j. KRPS-284590-41/TČ-2023-010613, kterou v trestním spisu nedohledal, a vyrozuměním Okresního státního zastupitelství v Mělníku ze dne 5. 1. 2024, č. j. ZK 369/2023-13.
6. Naopak soud neprováděl žalobcem navržený výslech žalované, neboť žalovaná je jednak účastníkem řízení, který může skutečnosti významné pro řízení sdělit v rámci účastnického přednesu, ale především žalovaná je správní orgán, jehož účastnický výslech není z povahy věci možný (srov. § 131 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.). Uvažovat by bylo možné lada o svědeckém výslechu konkrétních policistů či jiných úředních osob, ty se však jeví být nadbytečné, neboť rozhodné skutečnosti týkající se faktického průběhu inkriminovaných úkonů soud považuje za dostatečně prokázané již z obsahu trestního spisu. Pro nesouvislost s projednávanou věcí soud neprováděl dokazování ani žalobcem připojeným článkem z webu ceskajustice.cz, jenž má zřejmě sloužit jako obrana žalobce v probíhajícím trestním řízení, tím se však soud v této věci nezabývá.
7. Z provedeného dokazování soud zjistil následující:
8. Žalovaná dne 9. 11. 2023 po obdržení trestního oznámení ze dne 3. 11. 2023 od předsedkyně Okresního soudu v Mělníku zahájila úkony trestního řízení, neboť měla za dostatečně odůvodněný závěr, že žalobce mohl spáchat přečin vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku. Konkrétně měl žalobce dne 22. 8. 2023 osobně doručit Okresnímu soudu v Mělníku podání s názvem „*Návrh na zajištění důkazu před zahájením řízení*“, v němž ve vztahu k soudkyni jmenovaného soudu JUDr. Dáše Kozákové uvedl: „*Ad absurdum, podle aktuálního stanoviska soudkyně Dáši Kozákové tedy lze padělat veřejnou listinu, padělané potvrzení klinického psychologa o zdravotní ohroženosti, osvědčující právně významnou skutečnost ohrožení psychické zdraví všech dětí na světě žitím Dáši Kozákové (jako je tomu obdobně i v případě dvou padělaných veřejných listin, padělaného potvrzení klinického psychologa o zdravotní ohroženosti, osvědčující právně významnou skutečnost ohrožení psychického zdraví nezletilého O. P., nar. 24. 9. 2012, ke dni 17. 6. 2020, údajným odebráním mobilního telefonu a hraček a mlčením jeho vlastního otce Bc. Marka Houžvičky) založených na č.l. 1100 spisu MÚ Mělník sp. zn. Om 0218/2012 a na č.l. 2224 spisu OS v Mělníku sp. zn. 42 P 502/2012), takto padělanou veřejnou listinu pak připojit jako přílohu ke zprávě orgánu sociálně-právní ochrany při sdělování údajů a užít jako pravý základ pro nařízení předběžného opatření a rozsudku o usmrcení Dáši Kozákové a v nejlepším zájmu všech dětí na světě naléhavě potřebně usmrtit Dášu Kozákovou. Dáša Kozáková je teoreticky mrtvá (...)*“. Dále žalobce ve vyjádření ze dne 12. 9. 2023 na portálu znamysoudce.cz mj. uvedl, že „*[v] září 2023 při přípravě rozhodnutí o zajištění důkazů uvedla křivý soudcovský posudek, že ohledání počítače je odložitelné, aniž by řešila osvědčený výmaz počítače Mgr. L., a že je zastupitelné jinými důkazními prostředky, přestože každý z těchto přináší toliko zprostředkované informace, které obsahují řadu nepřesností, které v konečném důsledku zkreslují objektivní situaci. Dáša Kozáková tak zneužila svou pravomoc a umírá beze cti. Marek Houžvička (48)*“. Toto vyjádření žalobce rozeslal rovněž většímu počtu soudců Okresního soudu v Mělníku, a to včetně JUDr. Dáši Kozákové.
9. Pro výše popsané jednání žalovaná dne 19. 12. 2023 sdělila žalobci podezření ze spáchání předmětného trestného činu, a to podle § 179b odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 173/2023 Sb. (dále jen „trestní řád“). Též

dne žalovaná vyslechla žalobce jako osobu podezřelou, přičemž žalobce odmítl vypovídat. Následně žalovaná provedla u žalobce identifikační úkony podle § 65 zákona o policii. Konkrétně požádala specialistu o provedení těchto úkonů: popis, kriminalistické fotografie, daktyloskopické otisky, odběr biologického materiálu (ústní stěr). Oslovený specialista v ten samý den potvrdil, že žalobce se provedení požadovaných úkonů podrobil a že úkon byl proveden.

10. Proti provedení identifikačních úkonů podal žalobce dne 22. 12. 2023 stížnost k Okresnímu státnímu zastupitelství v Mělníku. To žalobce vyrozuměním ze dne 5. 1. 2024 zpravilo o tom, že není k posouzení zákonnosti provedení identifikačních úkonů příslušné, neboť věc je vyhrazena správnímu soudnictví.
11. Dne 22. 1. 2024 bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání pro uvedený trestný čin. Stížnost žalobce proti usnesení o zahájení trestního stíhání byla státním zástupcem Krajského státního zastupitelství v Praze dne 9. 2. 2024 zamítnuta.
12. Součástí trestního spisu jsou dále opisy z evidence Rejstříku trestů fyzických osob a evidence přestupků. Oba opisy jsou vyhotoveny ke dni 9. 11. 2023 a neobsahují žádné záznamy.

Rozsah soudního přezkumu a procesní podmínky

13. Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
14. Jak vyplývá z konstantní judikatury, ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li kumulativně splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka), přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ (6. podmínka). Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS]. Vzhledem k novele s. ř. s. účinné od 1. 1. 2012 (zákon č. 303/2011 Sb.) odpadla nutnost naplnit poslední (šestou) podmínku v případě, kdy je žádáno pouze deklaratorní určení toho, že zásah byl nezákonný.
15. Soud nejprve k námitce žalované uvádí, že při provádění identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 zákona o policii žalovaná nevystupuje jako orgán činný v trestním řízení, nýbrž jako správní orgán, neboť v podstatě plní úkoly v oblasti veřejné správy tím, že vytváří a spravuje databázi údajů použitelných pro pátrání po trestné činnosti a její potírání. Postup žalované je proto přezkoumatelný ve správním soudnictví prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem či donucením správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. (viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2014, sp. zn. IV. ÚS 1202/14, a judikaturu v něm citovanou). Žalované proto nelze přisvědčit, že by nebyla pasivně procesně legitimována podle § 83 s. ř. s.
16. Soud shledal, že žalobce je aktivně procesně legitimován k podání žaloby. Mezi účastníky není sporu o tom, že žalovaná identifikační úkony podle § 65 odst. 1 zákona o policii u žalobce provedla. Žalobce přitom označuje jednání žalované za nezákonný zásah do svých práv,

byť výslovně nespecifikuje, jaká jeho konkrétní práva byla postupem žalované dotčena. Nicméně ustálená judikatura považuje provedení identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 zákona o policii za zásah správního orgánu, který může být vzhledem k okolnostem hodnocen i jako nezákonný (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 19. 10. 2020, č. j. 55 A 102/2019-28, a jím uváděná rozhodnutí v bodě 18, tj. usnesení NSS ze dne 11. 3. 2020, č. j. Nad 22/2020-35, či rozsudky NSS ze dne 15. 8. 2016, č. j. 8 As 33/2016-34, a ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 As 335/2017-33). Obecně lze konstatovat, že provedení identifikačních úkonů, a tedy získání osobních údajů dotčené osoby narušuje její osobní (soukromou) sféru, a to přinejmenším v rozsahu práva na informační sebeurčení, které garantuje „právo jednotlivce rozhodnout podle vlastního uvážení zda, popř. v jakém rozsahu, jakým způsobem a za jakých okolností mají být skutečnosti a informace z jeho osobního soukromí zpřístupněny jiným subjektům. Jde o aspekt práva na soukromí v podobě práva na informační sebeurčení, výslovně garantovaný čl. 10 odst. 3 Listiny.“ (viz např. nálezn Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/10), a práva na tělesnou a duševní integritu zaručenou v čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

17. Dále soud uvádí, že se žalobce fakticky brání proti dvěma samostatným zásahům žalované, a to jednak proti provedení identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 zákona o policii jako již ukončenému jednorázovému zásahu a jednak proti následnému uchovávání takto získaných osobních údajů, které lze označit za zásah trvalý. Žalobce se při ústním jednání inspirovan judikaturou (viz rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 8. 2022, č. j. 22 A 48/2019-86) domáhal i vyslovení nezákonnosti ústní výzvy policisty k podrobení se identifikačním úkonům. Nicméně soud v tomto konkrétním případě považuje výzvu za součást provedení identifikačních úkonů, neboť tomuto aktu bezprostředně předcházela. Žalobce nebyl k provedení identifikačních úkonů předem předvolán písemným předvoláním, které by šlo považovat za závaznou a vynutitelnou výzvu. Tu naopak správní soudy za zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. považují (srov. např. rozsudek NSS ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 As 335/2017-33). V nynějším případě však ústní výzva dle slov žalobce při ústním jednání nebyla doprovázena poučením policisty o následcích jejího neuposlechnutí, což žalovaná při jednání nezpochybnila, a vzhledem k časové souslednosti ji lze zahrnout přímo v akt provedení identifikačních úkonů.
18. Ve vztahu k té části žaloby, v níž se žalobce domáhá deklarace nezákonnosti jednorázového zásahu (provedení identifikačních úkonů), nebyl žalobce povinen před jejím podáním vyčerpat jiné právní prostředky ochrany (viz § 85 věta za středníkem s. ř. s.). Ostatně žalobce je neměl ani k dispozici, protože je splněna tato podmínka přípustnosti žaloby i ve vztahu k té části, v níž se domáhá ochrany proti zásahu trvalému (uchovávání získaných osobních údajů žalobce). Žaloba je proto přípustná, rovněž včasná, podaná osobou k tomu oprávněnou a způsobilá k věcnému projednání. Soud vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí v případě posouzení zásahu trvalého, u deklaratorní části žaloby ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).

Posouzení zákonnosti napadeného zásahu

19. Podle § 11 zákona o policii „[p]olicista a zaměstnanec policie jsou povinni a) dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma, b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovedl úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma, c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.“

20. Podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii může policie „*při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu, snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení.*“
21. Podle § 65 odst. 5 zákona o policii „*[p]olicie osobní údaje získané podle odstavce 1 vymaže, jakmile jejich zpracovávání není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti.*“
22. Jak již výše soud naznačil, žalovaná při provádění identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 zákona o policii nevystupuje jako orgán činný v trestním řízení. Nejedná se tedy o obstarávání důkazů pro objasnění trestní věci, v níž je předvolaná osoba obviněna. Identifikační úkony, které mají být využity *pro futuro*, tudíž jako takové nevedou k naplnění účelu trestního řízení vedeného proti předvolané osobě na rozdíl od úkonů podle § 114 trestního řádu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 As 335/2017-33, ze dne 22. 1. 2020, č. j. 7 As 389/2019-13, ze dne 10. 11. 2015, č. j. 9 As 168/2015-43, a ze dne 13. 12. 2017, č. j. 1 As 13/2017-93, či usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2013, sp. zn. I. ÚS 2661/13, a nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 3. 2017, sp. zn. II. ÚS 3173/16).
23. Zákonnost zásahu spočívajícího v provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona o policii je podle judikatury podmíněna jednak naplněním formálních podmínek tohoto ustanovení, jednak by měla být také posouzena proporcionalita zásahu do práv žalobce, neboť žalovaná jako správní orgán musí zvažovat přiměřenost provádění identifikačních úkonů ke specifickým okolnostem konkrétního případu, a to v návaznosti na § 11 písm. c) zákona o policii. Nemůže k nim tedy bez dalšího přistoupit u každého případu podezření či obvinění z úmyslného trestného činu, neboť nelze obecně připustit postup správních orgánů směřující k plošnému shromažďování identifikačních údajů (viz zmíněný rozsudek NSS č. j. 3 As 335/2017-33, bod 23, srov. také rozsudek NSS ze dne 13. 12. 2017, č. j. 1 As 13/2017-93).
24. Soud má v projednávané věci formální podmínky za splněné. Žalovaná přistoupila k provedení identifikačních úkonů poté, co žalobci dne 19. 12. 2023 sdělila podle § 179b odst. 3 trestního řádu podezření ze spáchání úmyslného trestného činu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku. Tím dostala prvnímu požadavku. Ostatně žalobce žádné námitky ke splnění této podmínky nevznáší.
25. Soud se proto dále zabýval proporcionalitou provedeného zásahu. Právě do této problematiky směřuje těžiště žalobních námitek založených na tom, že žalobci není zřejmý účel, k jakému mají identifikační úkony sloužit, a že jejich provedení nebylo nezbytné.
26. Při hodnocení přiměřenosti a nezbytnosti zásahu je třeba zohlednit dosavadní trestnou činnost žalobce, typovou i individuální závažnost trestné činnosti, pro kterou byl předvolán k provedení identifikačních úkonů, i osobu pachatele (např. rozsudky NSS ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 As 254/2019-49, bod 17, ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 As 241/2019-46, bod 18, a ze dne 30. 5. 2022, č. j. 4 As 27/2018-55, bod 26). Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci v rozsudku ze dne 20. 2. 2024, č. j. 65 A 91/2023-61, bodě 26, trefně shrnul, že „*[v]zhledem k tomu, že smyslem odebrání osobních údajů dle § 65 odst. 1 zákona o policii je usnadnit budoucí vyšetřování jiné trestné činnosti, lze k tomuto zásahu do práv přistoupit pouze tehdy, jestliže okolnosti konkrétního případu vytváří předpoklad, že by se daná osoba mohla i v budoucnu dopouštět trestné činnosti, popř. předpoklad, že by se již dopustila jiné trestné činnosti dosud*

nevýšetřené a v budoucnu potenciálně vyšetřované. Provedení identifikačních úkonů tak může být sbledáno souladné se zákonem o policii jen tehdy, pokud bylo jejich provedení nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti.“

27. Přiměřenost zásahu nebyla žalovanou při jeho provedení odůvodněna. Z předloženého spisu nelze dovodit, proč žalovaná podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii postupovala. V žádosti o provedení identifikačních úkonů ze dne 19. 12. 2023 se jen konkretizuje, které identifikační úkony mají být u žalobce provedeny, ovšem bez zdůvodnění. To však soud žalované nepřičítá k tíži, neboť vzhledem k procesnímu rámci to ani není dost dobře možné. Bylo tedy na soudu, aby se v případě uplatnění jakékoliv námitky směřující k přiměřenosti provedení identifikačních úkonů touto otázkou zabýval (viz rozsudek NSS č. j. 3 As 335/2017-33, bod 25). Žalovaná přitom má možnost, aby svůj postup „dovysvětlila“ v řízení před soudem a nabídla další informace pro jejich využití v testu proporcionality (viz např. rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2022, č. j. 10 As 300/2022-20, bod 12).
28. Soud po zvážení skutečností plynoucích z předloženého spisu a vyjádření žalované musí konstatovat, že neposkytují dostatečný podklad pro závěr o přiměřenosti a nezbytnosti provedení zásahu.
29. Žalovaná se v průběhu soudního řízení fakticky omezila jen na konstatování splnění formální podmínky, tj. že žalobci bylo sděleno podezření ze spáchání úmyslného trestného činu. Toliko dodala, že trestní řízení doposud nebylo skončeno, proč trvá důvod pro zpracování osobních údajů žalobce, což je nezbytné ke stíhání trestné činnosti.
30. Argumentace žalované se však míjí s okolnostmi, které má podle výše shrnuté judikatury posuzovat. Z jejího vyjádření nelze seznat, že by se zabývala dosavadní trestnou činností žalobce, jeho osobou, případně typovou i individuální závažností stíhané trestné činnosti. Žalovaná tak soudu nepředkládá žádné skutečnosti, které by mohl zohlednit v testu proporcionality a které by hovořily ve prospěch zákonnosti provedení zásahu. Z vyjádření žalované soud naopak nabývá dojmu, že důsledně nerozlišuje mezi postupem podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii a prováděním obdobných úkonů podle § 114 trestního řádu za účelem vyšetřování konkrétní trestné činnosti. Argumenty žalované totiž vyznívají tak, že identifikační úkony bylo třeba provést za účelem vedení trestního řízení s žalobcem pro stíhaný trestný čin podle § 326 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku. Tomu nasvědčuje i to, že žalovaná v řízení před soudem neodůvodnila svůj postup hodnocením osoby žalobce, jeho možné trestní minulosti, závažností stíhaného trestného činu apod. Z jejího vyjádření v konečném důsledku vyplývá, že získávat osobní údaje postupem podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii je možné v případě každého úmyslného trestného činu. Tak tomu ale není. Soud shora vysvětlil, že účelem získání osobních údajů podle § 65 zákona o policii je předcházet a usnadnit vyšetřování trestné činnosti v budoucnu a že je přípustné jen při zachování principu přiměřenosti. K tomu ale žalovaná neuvádí ničeho.
31. Soud se proto mohl zabývat jen těmi skutečnostmi, které samy o sobě vyplynuly z trestního spisu. Předně žalobce namítl, že v době zásahu nebyl recidivistou. Toto tvrzení trestní spis podporuje. V něm založené opisy z evidence přestupků a evidence Rejstříku trestů fyzických osob neobsahují žádný záznam, tj. lze mít za prokázané, že se žalobce v minulosti žádného trestného činu, ani evidovaného přestupku nedopustil. Nelze proto uvažovat, že by trestní minulost žalobce naznačovala, že bude v páčání trestné činnosti pokračovat i v budoucnu.

Jinými slovy, trestní spis neobsahuje podklady, na základě nichž by šlo důvodně uvažovat o tom, že se žalobce bude opětovně dopouštět protiprávního jednání v rovině trestního práva.

32. Pro úplnost soud konstatuje, že je mu z úřední činnosti známo, že žalobci byly uloženy pokuty za přestupky podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění zákona č. 217/2022 Sb., které spáchal z nedbalosti porušením § 53 odst. 2 téhož zákona, jelikož neoprávněně zaparkoval a stál v průběhu srpna a října 2022 se svým vozidlem na chodníku ve městě Mělník (soud projednával žaloby žalobce proti rozhodnutím o jeho odpovědnosti za přestupky ve spojeném řízení pod sp. zn. 44 A 2/2022; rozsudkem ze dne 30. 5. 2024, č. j. 44 A 2/2024-45, byly žaloby zamítnuty). Nicméně tato přestupková provinění v dopravě zcela jistě nedosahují takové závažnosti, aby mohla odůvodnit závěr, že se žalobce bude v budoucnu dopouštět trestné činnosti.
33. Soud si též v protokolu o výslechu žalobce jako osoby podezřelé povšiml, že žalobce v minulosti již byl vyslýchán pro stejný trestný čin, pro jaký je nyní stíhán. Vina žalobce však zjevně shledána nebyla, o čemž svědčí opis z evidence Rejstříku trestů. Proto ani k této okolnosti nelze přihlížet.
34. Dále soud zkoumal, zdali o přiměřenosti zásahu žalované nelze usuzovat ze samé povahy a závažnosti trestného činu, pro který bylo zahájeno trestní stíhání.
35. Trestné činy lze dle jejich typové závažnosti dělit na přečiny (§ 14 odst. 2 trestního zákoníku) a zločiny (§ 14 odst. 3 část před středníkem trestního zákoníku), jejichž zvláštní subkategorii tvoří zvlášť závažné zločiny (§ 14 odst. 3 část za středníkem trestního zákoníku). Žalobce je podezřelý ze spáchání přečinu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku, přičemž horní hranice sazby trestu odnětí svobody činí 3 roky. Jde tedy o přečin – trestný čin nižší typové závažnosti. Nižší typovou závažnost trestného činu tedy soud klade na pomyslnou miskou vah ve prospěch práva žalobce na informační sebeurčení. To platí tím spíše, že u tohoto přečinu přichází v úvahu uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody jen v případě, že by vzhledem k osobě pachatele uložení jiného trestu zjevně nevedlo k tomu, aby pachatel vedl řádný život (§ 55 odst. 2 trestního zákoníku).
36. Správnímu soudu nepřísluší, aby posuzoval, zdali žalobce své vyjádření adresované Okresnímu soudu v Mělníku přednesl vážně, a zdali se tak skutečně jednalo o výhrůžku usmrcením pro výkon pravomoci konkrétní soudkyně. Soud by nepřípustně rozhodoval o vině žalobce za spáchaný trestný čin, což v konečném důsledku může učinit pouze trestní soud. Pro nyní vedené řízení je ale podstatné, že žalovaná nepředestřela žádné skutečnosti, pro které by vyvstával důvodný předpoklad, že žalobce k trestné činnosti v budoucnu přistoupí, pročez by bylo třeba zajišťovat jeho osobní údaje v rozsahu daktyloskopických otisků, biologických vzorků či obrazových snímků pro účely budoucí identifikace. Soud nikterak nespornuje, že žalobcovo vyjádření do slušné komunikace nepatří. Ostatně soudu je opět z jeho úřední činnosti známo, že se žalobce uchyluje k expresivním a leckdy i k vulgárním výrazům (viz např. žalobcova podání v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 44 A 2/2024). Žalobce se těžko může podívat nad tím, že se orgány činné v trestním řízení jeho věci zabývají. Nicméně získat od osoby v pozici podezřelého daktyloskopické otisky, biologický vzorek či obrazový snímek je obecně možné jen u těch nejzávažnějších trestných činů nebo i méně závažných, avšak u nichž okolnosti jasně svědčí o potenciální recidivě či gradování trestné činnosti (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 5. 2022,

č. j. 5 As 254/2019-49, bod 36). Žalovaná ale takové okolnosti nespecifikuje a bez dalšího neplynou ani z předloženého trestního spisu.

37. Žalovaná by kupříkladu musela tvrdit a osvědčit, že z chování žalobce plyne úmysl k protiprávnímu jednání přikročit a že získané daktyloskopické otisky, biologické vzorky a obrazové záznamy jsou nezbytné k vyšetření budoucí trestné činnosti, případně trestných činů v minulosti spáchaných, ale dosud nevyšetřených. Soud nemůže vycházet toliko z toho, že potenciální přečin vyhrožování s cílem působit na úřední osobu zakládá důvodnou domněnku o tom, že pachatel takového trestného činu v budoucnu spáchá další trestný čin. V důsledku toho by postrádalo smysl zkoumat individuální okolnosti každého případu, jak vyžaduje shora shrnutá judikatura, jelikož by žalovaná mohla provést identifikační úkony u všech pachatelů, resp. podezřelých ze spáchání obdobných úmyslných trestných činů. Takový postup by ale těžko naplňoval princip přiměřenosti a nezbytnosti zásahu do práv dotčených osob. Soud nemínil vyjádření žalobce jakkoli zlehčovat, neboť je nepřípustné, aby se potenciálně kdokoli uchýloval k výhrůžkám vůči úředním osobám pro výkon jejich pravomoci. Přesto soud nemůže odhlížet od toho, že žalobce dané vyjádření učinil v rámci podání, které soudu adresoval k vedenému soudnímu řízení a v rámci něhož se dle svých slov snažil vyvrátit závěry soudu argumenty *ad absurdum* (toto žalobce uvedl při podání vysvětlení žalované dne 5. 12. 2023, jak plyne z úředního záznamu založeného v trestním spisu). Byť nelze pomíjet, že existuje rovněž recidiva nestejnoroďá, při níž se pachatelé dopouští různých trestných činů, u právě stíhaného trestného činu (pokud by soud hypoteticky předpokládal jeho možné spáchání v budoucnu), jehož skutkovou podstatu lze z povahy věci naplnit zpravidla verbálně či písemně, je možné si klást i otázku, k čemu by žalovaná daktyloskopické otisky, biologické vzorky a obrazové záznamy v případě předcházení či vyšetřování trestné činnosti vlastně potřebovala a jaký byl účel provedení těchto úkonů. Žalovaná ani trestní spis ale odpověď na tuto otázku nedávají.
38. Žalovaná ve vyjádření k žalobě hojně cituje z Pokynu policejního prezidenta č. 275/2016, o identifikačních úkonech. Uváděné pasáže ale nikterak neodůvodňují provedení zásahů vůči žalobci, protože se fakticky jedná jen o popis toho, jak má žalovaná při získání osobních údajů postupovat. Nadto i tento pokyn musí být vydán na základě zákona a v jeho mezích. Použít jej lze jen tehdy, pokud konkretizuje zákazy, příkazy a povinnosti, které zákon stanoví a upřesňuje je (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 As 335/2017-33, bod 24 a v něm uvedený rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 4. 2015, sp. zn. 8 Tdo 290/2015). I při postupu dle uvedeného pokynu je proto nutné, aby žalovaná dodržovala požadavky stanovené přímo zákonem, a tedy i princip přiměřenosti vyjádřený v § 11 písm. c) zákona o policii, jehož užití následně konkretizovala judikatura.
39. Žalovaná dále argumentovala tím, že Ústavní soud v nálezu ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 7/18, nedovodil neústavnost § 65 odst. 1 zákona o policii v rozsahu odebrání biologických vzorků. V tom soud žalované jistě může přisvědčit. Avšak ani zmíněný nálezh nepřekonává závěry judikatury ohledně toho, jaká kritéria musejí být zkoumána při provádění identifikačních úkonů dle § 65 odst. 1 zákona o policii (srov. rozsudky NSS ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 As 254/2019-49, a ze dne 28. 11. 2022, č. j. 10 As 300/2022-20). K těmto kritériím správní soudy také uvedly, že „*sama osoba pachatele, způsob páchaní trestné činnosti, jeho trestní minulost a konkrétně zjištěné okolnosti musí podpořit závěr o tom, že opakování trestné činnosti naopak brozí či je lze očekávat a uchování vzorků DNA či jiných osobních údajů je pro posouzení této brozící trestné činnosti významné*“ (viz rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2020, č. j. 2 As 164/2019-30, č. 4018/2020 Sb. NSS, bod 20). Sám Ústavní soud v předmětném nálezu s odkazem na

existující judikaturu výslovně uvedl, že z jeho pohledu představuje možnost soudního přezkumu „dostatečnou záruku zachování práv osob, které jsou předvolány k odebrání biologických vzorků pro identifikační účely“ (bod 78).

40. Odkaz žalované na nález Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. II. ÚS 2369/08, je nepřipadný. V tam projednávané věci se totiž Ústavní soud zabýval ústavní stížností stěžovatele, kterému byla uložena pořádková pokuta, neboť se odmítl podrobit odběru srovnávací pachové stopy, ačkoli byl řádně k tomuto úkonu vyzván a poučen dle § 114 a § 66 odst. 1 trestního řádu. Ústavní soud tak řešil postup orgánů činných v trestním řízení podle § 114 trestního řádu, nikoli provádění identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 zákona o policii. Jeho závěry proto nelze bez dalšího vztahovat na případ žalobce.
41. Soud tak přisvědčuje žalobci, že není zřejmé, jaký účel měl být provedením a uchováváním identifikačních úkonů dosažen, ani jeho nezbytnost. Tento účel nelze dovodit ze spisového materiálu poskytnutého žalovanou ani z jejího vyjádření k žalobě. Požadavek proporcionality při provedeném zásahu tak nebyl dodržen. Vzhledem k tomu je soud nucen deklarovat nezákonnost zásahu žalované, jenž spočíval ve výzvě a bezprostředně po ní v provedení identifikačních úkonů. Z toho důvodu je nutné považovat za nezákonný zásah i další uchovávání takto získaných osobních údajů žalobce, neboť žalovaná je opatřila nezákonně a v řízení nevyšlo najevo nic, co by tento nedostatek zhojilo. Tím samozřejmě nejsou dotčeny jiné úkony provedené žalovanou v rámci vyšetřování konkrétního trestného činu podle trestního řádu.
42. Závěrem soud poznamenává, že si byl při věcném projednání žaloby vědom usnesení ze dne 26. 1. 2023, č. j. 7 As 172/2022-49, jímž NSS předložil Soudnímu dvoru Evropské unie předběžné otázky týkající se právě problematiky odběru genetických údajů a jejich uchovávání. Soud však nemá povinnost přerušit jím vedené řízení a vyčkat rozhodnutí Soudního dvora, i když ví o jiném, před Soudním dvorem již probíhajícím řízení, jehož předmětem je zodpovězení stejné právní otázky týkající se výkladu unijního práva (viz rozsudek NSS ze dne 24. 3. 2023, č. j. 3 Azs 275/2022-28).
43. Soud nadto ani neshledal okolnosti, pro něž by přerušení řízení bylo vhodné. Na první předběžnou otázku již Soudní dvůr odpověděl, byť v jiné věci, a to rozsudkem ze dne 26. 1. 2023 ve věci C-205/21. Konkrétně v něm uvedl: „Článek 10 směrnice 2016/680, vykládaný ve spojení s čl. 4 odst. 1 písm. a) a c), jakož i s čl. 8 odst. 1 a 2 této směrnice, musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, které stanoví systematické shromažďování biometrických a genetických údajů každého obviněného z úmyslného trestného činu stíhaného z úřední povinnosti za účelem jejich registrace, aniž stanoví příslušnému orgánu povinnost určit a prokázat, zda je toto shromažďování zcela nezbytné k dosažení konkrétních sledovaných cílů a dále zda těchto cílů nelze dosáhnout opatřeními, která představují méně závažný zásah do práv a svobod dotyčné osoby.“ NSS již judikoval, že tento právní názor odpovídá judikatuře NSS, která je výše shrnuta a podle níž byla i tato věc posuzována. Dále ve věci žalobce soud nedovodil, že by právní úprava umožňující provádění identifikačních úkonů byla nedostatečná, protože vyčkání na odpověď ani na třetí položenou otázku nemůže žalované prospět (viz rozsudek NSS ze dne 10. 8. 2023, č. j. 2 As 115/2023-38, bod 23). Odpověď na druhou položenou otázku týkající se zjednodušeně řečeno toho, jak dlouho lze získané osobní údaje uchovávat, též není relevantní, neboť ve věci žalobce je další uchovávání jeho osobních údajů nezákonné již jen z toho důvodu, že samy identifikační úkony byly provedeny nezákonně, a to bez ohledu na dobu, po kterou byly žalovanou uchovávány.

Závěr a náklady řízení

44. Pro shora uvedené soud žalobě podle § 87 odst. 2 s. ř. s. vyhověl. Výrokem I. deklaroval nezákonnost řešeného jednorázového zásahu a výrokem II. žalované zakázal pokračovat v porušování žalobcových práv uchováváním nezákonně získaných osobních údajů žalobce a současně žalované přikázal, aby takto získané osobní údaje žalobce vymazala. K tomu soud žalované poskytl lhůtu třiceti dnů od právní moci rozsudku, která je dle soudu dostatečná pro provedení nezbytných administrativních úkonů.
45. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Úspěšný žalobce naopak má nárok na náhradu skutečně vynaložených nákladů řízení. Žalobce byl osvobozen od soudního poplatku v rozsahu 90 %, proto mu náleží jeho náhrada v zaplacené výši 200 Kč. Jiné žalobcem vynaložené náklady řízení ze soudního spisu neplynou a žalobce je ani nad rámec soudního poplatku nepožadoval (výrok III).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. července 2024

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu